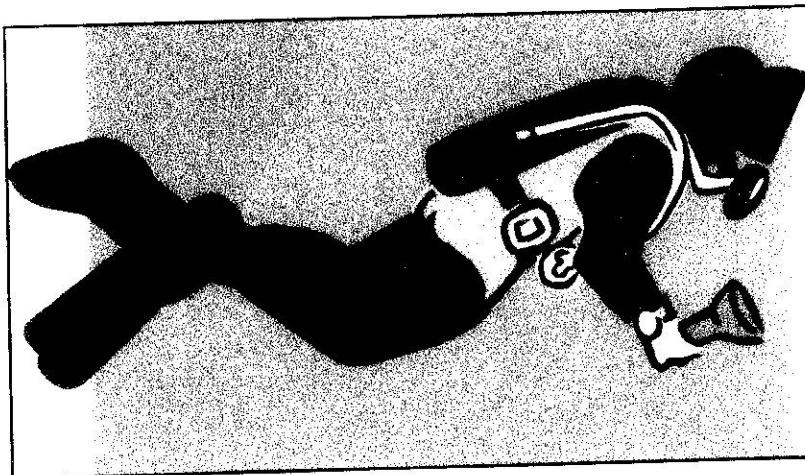

BA NĂM THỌ LẶN.

Bốp Lê

1954. Năm đó tôi đang học tại Lycée Albert Sarraut, Hà-Nội. Ba tôi hồi đó là KSCC nên có khuyên tôi thi vào trường Cao Đẳng Công Chánh. Mộng của tôi hồi đó là học xong Tú Tài rồi đi làm thủy thủ để ngắm biển cả nay bến này, mai bến nọ, nên tôi cũng chỉ ậm ừ mà thôi. Sau đó bị ba tôi thúc quá, có lẽ Cụ muốn tôi nối nghiệp Cụ, nên cuối cùng tôi cũng đành đi thi vậy. Vì không hứng thú gì cả nên khi vào thi

tục gửi thơ dục tôi về học trường Công Chánh. Thậm chí ba tôi còn gửi cả thơ lẵn điện tín cho bạn tôi nhờ khuyên tôi về học Công Chánh nữa. Cuối cùng tôi cũng chịu trở về Sài-Gòn để theo học Công Chánh. Âu cũng là số trời, nếu không ngày nay tôi đâu có trở thành một AHCC. Trở về Sài-Gòn, tôi đến ăn ở trọ một nhà tại đường Redemptourist (gần đường Hiền Vương). Nói về chỗ ở thì nơi này vừa yên tĩnh lại vừa tiện việc đi học vì hồi đó trường Công Chánh còn tọa lạc tại đường Hồng Thập Tự. Nói về vấn đề ăn thì rất là bất bát. Đầu tháng, sau khi đóng tiền thì được ăn uống ngon lành tối đa là ba ngày, sau đó là cơm với trứng chiên, rồi

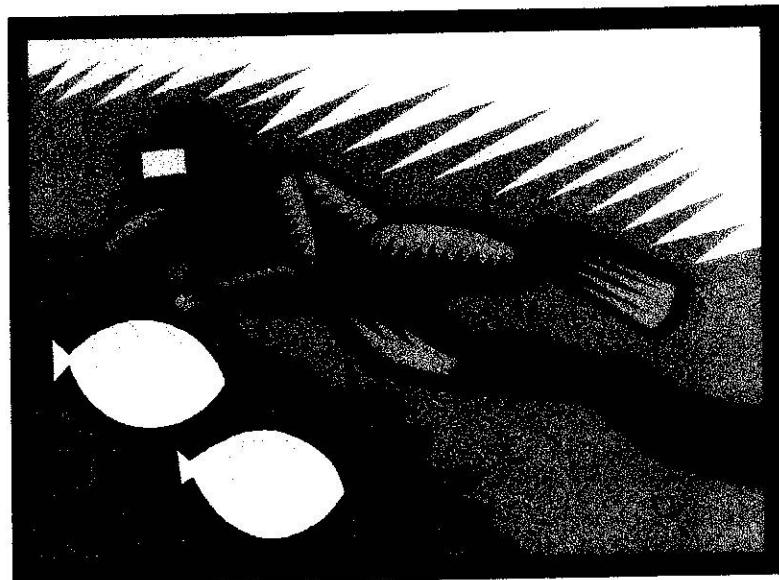
viết tôi chỉ làm bài qua loa rồi ra về. Còn thi thể dục thì tôi bỏ một vòng đi quanh vận động trường. Tôi cố tình làm như vậy với hy vọng là sẽ trượt vỏ chuối để khỏi phải học Công Chánh. Một ông anh họ của tôi, cũng là KSCC, coi phòng thi về mách với ba tôi là chú X. chẳng chịu chải chuốt bài vở gì cả, thoảng một cái đã nộp bài ra về. Vài tháng sau, di cư vào Nam, mặc dù biết được đã trúng tuyển vào trường Công Chánh, nhưng tôi vẫn lờ đi một mình lên Đà-Lạt xin vào học tại Lycée Yersin. Tôi ở trọ một người bạn quen từ ngoài Bắc và kèm học một cô học trò mà tôi đã kèm học từ ngoài Bắc. Tuy không sung túc nhưng tôi cũng đủ ăn không cần tới tiền của ba tôi. Ba tôi hồi đó vẫn cứ tiếp

trứng chiên với cơm cho tôi cuối tháng vì ông chủ nhà thua bạc hết tiền. Cuối cùng là tối nào tôi cũng phải ăn thêm hủ tiếu ở xe đẩy ngoài đầu ngõ. Còn nói về hoa thơm cỏ lạ thì có con gái ông chủ nhà vừa trắng lại vừa đẹp nhưng phải cái có hai ông anh trông rất ba đá nghe đâu là cơm nữa nên chẳng ai dám tán tỉnh gì cả kể cả các sinh viên Công Chánh đàn anh.

Tôi ở nơi đây lối 3 tháng thì ba tôi được Bộ Công Chánh cấp cho một căn nhà chật tại Gia Định gần Lăng Ông Bà Chiểu. Căn nhà này được xây cất trên một khoảnh đất dùng để tồn trữ vật liệu tu bổ đường xá như nhựa đường, đá, cát... Ngày thường thì xe cộ ra vào vừa bụi bặm vừa ồn ào. Còn ngày nghỉ mở cửa sổ nhìn ra chỉ

thấy sỏi và đá. Dọn về đây tôi chẳng thấy thích thú gì cả nên vài tháng sau khi ba tôi biệt phái đi làm đập Đồng Cam tại Phú Yên thì tôi bắt đầu cuộc sống cơm hàng cháo chợ và chỉ còn về đây ngủ mà thôi. Tới niên học 1956–1957, khi trường Cao Đẳng Công Chánh dọn về Trung Tâm Quốc Gia Kỹ Thuật Phú Thọ thì tôi cũng dọn vào ở với mấy người bạn trong đại học xá Minh Mạng, Chợ Lớn. Ở đây thiệt rất tiện lợi, vé cơm 10 đồng một bữa, cứ đủ 4 người là ngồi vào mâm. Giặt dù thì có ông thợ giặt đến vào buổi trưa, giá cả phải chăng. Còn đi học thì 10 phút tới trường rồi. Tôi ở đây cho tới 1958 thì

cuối giờ thì tôi lén vào lớp học nửa giờ trước khi điểm danh. Thú thật là réglo như thầy Tạ Huyễn mà tôi cũng lặn như thường. Còn vấn đề bài nộp thì tôi đã có 2 anh VNC và NNK lo cho. Nhất là anh VNC vừa học giỏi lại vừa chăm. Thầy cho bài về nhà làm thì chỉ 2 hoặc 3 ngày sau là anh VNC đã làm xong rồi và tôi đã có bài để抄 rồi. Được cái là khi抄 tôi chịu khó tìm hiểu chứ không nhầm mắt copy đại nên tuy không đi học nhưng tôi cũng nắm vững được các môn học. Còn hắc búa như môn Géométrie Descriptive của thầy Trần Văn Sách thì tôi xin chịu thua vì theo như anh LND nói thì cuốn

dọn về Cư Xá NCCHK khi về phục vụ tại Nha này.

Trở lại vấn đề đi học, hàng năm, hai tuần đầu tôi đi học rất đều không bỏ một giờ nào hết. Tôi đi học rất đều không phải là tôi chăm học nhưng mục đích chính là để xem thầy nào không thầy nào dẽ, thầy nào điểm danh, thầy nào không điểm danh, điểm danh đâu giờ hay cuối giờ. Và sau đó là tôi bắt đầu hành nghề thợ lặn. Thầy nào không điểm danh thì kể như không có tôi rồi. Thầy nào điểm danh đâu giờ thì tôi xẹt qua một giờ rồi tới giờ ra chơi là tôi biến thành người tàng hình. Còn thầy nào điểm danh vào

Roubodi dày 800 trang chỉ có phần đồng TNT mới có thể giải nổi bài toán "ba hình nón cắt nhau". Về môn này tôi phải sử dụng méthode pointi sèche có nghĩa là để họa đồ lên tờ giấy trắng rồi lấy đầu kim băng ghim xuống vài điểm chính rồi sau đó thì dùng compa quay vài vòng tròn rồi thước kẻ tới kẻ lui rồi cũng xong. Copy xong là tôi trả lại bài cho anh VNC đồng thời cũng nhờ anh hoặc anh NNK nộp bài dùm. Là thợ lặn nên tôi có nhiều thời giờ để kèm trẻ em, dậy Anh văn và dậy hàm thụ. Kèm trẻ em là nghề của tôi rồi nhứt là kèm các nữ sinh. Còn dậy Anh văn thì phải nói là ở thập niên 50 số

người nói tiếng Pháp thì rất nhiều nhưng nói tiếng Anh thì chẳng bao nhiêu. Riêng tôi hồi nhỏ đã học Anh Văn với bà HVV, người Anh, vợ của ông HVV, Tổng Trưởng Tài Chánh. Sau đó từ đệ thất cho đến khi thi Tú Tài tôi đều nhất về môn Anh Văn nên khi dậy học cũng có nét lấm. Và cũng nhờ nói thông thạo Anh văn nên sau này tôi cũng có dịp tiến thân mau lẹ hơn. Năm 1959, một ngày trước khi khánh thành Phi Trường Phụng Dực, Ban-Mê-Thuột, thầy Tạ Huyền và cũng là Giám Đốc NCCKH nữa có nói với tôi là ra Ban-Mê-Thuột kiểm một người thông ngôn tiếng Anh về làm MC vì có ông Đại Sứ Hoa Kỳ lên cắt băng khánh thành. Tôi ra BMT nhậu nhẹt với mấy người bạn bên HKDS và sáng hôm sau trở về Phi Trường tôi nói với thầy là không kiểm được ai cả nhưng nếu cần thì tôi có thể làm MC được. Buổi tối hôm đó nghe tôi biểu diễn Anh Văn mấy Cố Vấn Hoa Kỳ phục quá và khi về Sài-Gòn bèn cấp cho tôi một học bổng 6 tháng đi quan sát các hảng chế tạo dụng cụ nặng và các công trình xây cất phi trường và phi cảng tại Hoa Kỳ. Còn dậy hàm thụ thì do anh NDT đưa bài cho tôi chấm và lâu lâu kèm theo tí tiền còm tiêu vặt.

Ba năm học CSCC tôi cũng không nhớ là tôi đã học bao nhiêu giờ cả thầy nhưng tôi biết là tôi đã lặn liên miên bất tận. Lặn đến nỗi khi thi ra trường:

- Mỗi bàn được hai người ngồi, riêng có bàn tôi là thiên hạ chê hết vì nghĩ là ngồi với vua thợ lặn thì ăn cái giải gì.
- Khi vào vấn đáp thầy Marquette có nói với tôi một câu "j'ai jamais vu votre figure" nên tôi phải vội vã trả lời là "je m'assois au fond de la classe". Thế rồi cũng xong và cũng ra trường như ai.

Ngẫm nghĩ lại tôi thấy:

- Sinh viên CC khóa tôi hồi đó so với sinh viên ngoại quốc thì rất thua thiệt.

- Sách giáo khoa thì vừa từ chương lại vừa có lỗ sĩ nhiều cuốn được xuất bản đầu thập niên 30 nghĩa là trước cả năm sinh của các sinh viên.
- Thư viện và sách tham khảo thì hầu như không có.
- Trường ốc thì ăn nhờ ở đậu.
- Ra trường muốn học lên Cao Học hoặc Tiến Sĩ thì chỉ có cách xin được học bổng đi du học mà thôi.
- Vậy mà khi ra đời các Cán sự và Kỹ sư Việt-Nam đều không thua sút một ai dù ở Việt-Nam, ở Hoa kỳ hoặc ở bất cứ một nước nào trên thế giới.

Mọi truyện có vay đều phải có trả và có khi phải trả thêm tí lời nữa. Hồi đó tôi lặn hết 3 năm thì sau này tôi phải cầy lại 4 năm để trả nợ. Một năm học lấy bằng BSCE [1965], hai năm học Cao Học Quản Trị Kinh Doanh Đại Học Đà-Lạt trên lầu Thương Xá Tax [1973-1975]. Tháng 4 năm 1975, vì chưa thi final không được phát bằng nên sang đây tôi phải học thêm một năm nữa để hoàn tất văn bằng MBA [1976]. ■

